

V březnovém povídání se včelařem **Františkem Sentenským** jsme se seznámili s několika „nemedovými“ včelími produkty – trubčím homogenátem a mateří kašičkou. S jejich zdrojem a také s několika základními účinky, které apiterapie využívá pro pomoc lidem s jejich neduhy.

Příliš levný lék

Dnes si tedy konečně řekneme něco o včelím jedu. Takže, jak na to: nechat si dát žihadlo?

Ne nutně. Pokud to není bezpodmínečně nutné, používáme raději metodu včelí masti vpravované ultrazvukem. Mimochodem, s touto mastičkou je spojena jedna sladkokyselá příhoda. Původně totiž jde o československý patent, koupený (asi i s firmou) německou společností. A ta ji vyrábí pro trhy mimo Eurosojuz, protože v EU její použití není schválené. Nedivil bych se, kdyby i na tuto výrobu čerpali Němci dotace z Bruselu. Takže si pro ni musíme jezdit na Ukrajinu nebo do Ruska. Nebo si jí vyrobíme sami.

Bolí to stejně jako žihadlo?

Právě že vůbec ne. Procedura s ultrazvukem má ještě mnoho dalších výhod. Kromě toho, že je bezbolestná, lze ji použít i pro alergiky a také ji lze lépe dávkovat a směřovat na postižená místa.

Včelí recept na bérkové vředy

Na místo přiložíme obvaz s medem a 2x denně převazujeme. Po několika dnech můžeme do medu přidat propolisovou tinkturu nebo použijeme propolisový med.

U nás je známý novozélandský manukový med. Ten má o něco lepší účinky než náš běžný med, ale třeba slovenské jedlové medy se mu již vyrovnají. Jakýkoliv med potencovaný propolisem má ale účinky výrazně větší. Pro tento případ používejte lesní medy.

Je to metoda poměrně nová. Našeho apiterapeuta, Sašu Barkova, který se touto metodou u nás, pokud vím, začal zabývat jako první, si dnes zvou na přednášky a ukázky po celé Evropě.

A co vlastně pak ten včelí jed dělá v těle?

Má vysokou antibakteriální schopnost, likviduje některé kmeny virů, zkoumají se jeho cytostatické vlastnosti. Má vysoce hojivý efekt, tlumí bolest. Umí obnovovat i tkáně, o kterých se donedávna myslelo, že jsou neobnovitelné. Především tkáně kloubů – včetně chrupavky. Výborný je proto na artritidy a artrózy i takzvaný tenisový loket. A samozřejmě na revma. Dokáže přinutit tělo k obnově myelinových pouzder nervů. Proto lze včelím jedem výrazně pomoci osobám postiženým roztroušenou sklerózou. Je to ovšem procedura dlouhá a bolestivá. A nestačí na to jen jed sám o sobě.

Roztroušená skleróza se přece považuje za neléčitelnou?

Neléčitelná skutečně je. Z toho pohledu, že zde neumíme zacílit na příčinu nemoci. Je to autoimunitní porucha jejíž příčinu neznáme. Ani včelí produkty příčinu neodstraní. Ale umějí zčásti napravovat škody. Obnovou myelinových pouzder vracíme lidi zpět do života. Je to doživotní léčba, ovšem kvalita života je neporovnatelná.

Třeba osobu na vozíku vrátíte na nohy?

Ano. Bolí to, trvá to, ale ano. Pacient ovšem nesmí být alergický na včelí jed. V tomto případě žihadlo ultrazvukem nahradit nelze. Pořádáme kurzy, říkám jim „Pomoz si sám“, kde nemocné a/nebo jejich rodinné příslušníky učíme, jak si se svými potížemi poradit. Včetně výuky včelaření. Ušetří jim to spoustu času i peněz, a navíc získají celoživotního koníčka. A včelkám jsou pak osobně vděční. Nevím, jestli to zřejmě: místo drahého léčení máš vlastní apatyku na zahradě, a k tomu ještě vlastní med. Jsi i s takto výrazným postižením soběstačný!

Jak moc je včelí jed nebezpečný?

Pro alergiky i smrtelně. Zdravý člověk jen oteče a může ho to bolet. Někdy dost. Tady bych chtěl upozornit na jeden vžitý omyl. Otok není alergická reakce – i když může být i hodně velký. To je normální, zdravá reakce organismu. Pokud je ovšem žihadlo někde blízko krku, spíchal bych k doktorovi. Opravdová alergická reakce, kdy se udělá vyrážka a začneš mít problémy s dýcháním – to je opravdu na rychlý odvoz k lékaři.

A když není po ruce?

Vypít rychle nějakou čistou kořalku. Nejlépe s medem. Alkohol ruší účinky jedu. Ale nezaručím, že tě to zachrání. Nicméně statistická pravděpodobnost, že zemřeš na bodnutí od včely, vosy nebo sršně, je dvakrát menší, než že tě zasáhne blesk.

Ale i případy zasažení bleskem známe.

Jasně, ale neřekl jsem to důležité. Je spousta receptů na „žihadlo“. Například mazat si zraněné místo hlínou a podobně. Je toho dost a většina toho opravdu funguje. Ale jen na otoky, ne na alergickou reakci. Takže pozor – recept na alergickou reakci je jediný – rychle k doktorovi.

Jak popsat tu „pravou“ alergickou reakci?

Má čtyři fáze:

- Mírné zarudnutí místa vpichu, lehký otok až po otok třeba celé končetiny. Je to *prvotní reakce organismu, která se ještě nepokládá za alergickou reakci.*
- Pokles krevního tlaku, točení hlavy, lehká nevolnost, pocit žízně. *Postiženého stačí posadit na zem, udělat mu kávu a nechat ho odpočinout. Stále se nic se neděje, pokud to tady končí.*
- Výrazná nevolnost, pocit úzkosti a strachu, bušení srdce, pocení, točení hlavy. *Tady už je potřeba vyrazit pro pomoc.*
- Mdloby, lehká ztráta vědomí, povolení

hladkého svalstva – nekontrolované vyměšování. *Toto už je anafylaktický šok. Tady je potřeba rychlá lékařská pomoc. Případně aplikovat adrenalinovou injekci, která člověka vrátí zpátky. Pro disponované osoby je dobré nosit ji u sebe.*

To zní hrozivě.

Jak se to vezme. Každý člověk je jinak citlivý a jen minimum lidí prochází všemi stadii. Většina projde jen první fází, ale je dobré vědět, kam až to může dojít. Spíš jde o situace, kdy bude třeba pomoci někomu jinému.

S lahvi kořalky. To už je lepší.

Ještě to trochu zkomplikuju. Říkal jsem, že čistá kořalka eliminuje vliv jedu. Ale je znám případ, kdy léčená osoba, ač jinak snáší včelí jed výborně, si večer popila a pak se prodýchala až ke třetí fázi alergické reakce. Takže nic není stoprocentní. Máme takové jednoduché rozpoznávací znamení. Pokud se v místě vpichu žihadla udělá začervenalý plochý otok velký zhruba jako menší mince, mělo by být vše v pořádku. Pokud se otok neudělá, zpozorněl bych. V ochranných funkcích těla je v tom případě možná něco v nepořádku.

To znamená, že alergie na včelí jed je vlastně porucha lidského organismu?

Zcela jistě. Kdysi jsem slyšel někoho mluvit o tom, že je to dokonce genetická porucha. Moc pěkně to vysvětloval, ale zpětně se mi o tom nepodařilo nic dohledat. Ani si nevzpomenu, kdo mi to říkal. Takže bych touto cestou poprosil čtenáře, pokud o této teorii něco vědí, jestli by mi nemohli dát vědět. Pokud to opravdu genetická porucha je, tak včely vlastně zlepšují náš genetický kód.

Černý humor?

Nemohl jsem si pomoci.

Včely se dostaly pod obrovský existenční tlak. Nemají přirozeně kde žít, člověk jim zavlekl nepůvodního parazita, se kterým si neumějí poradit ani včely, ani člověk. Nevhodné šlechtění jim také na životaschopnosti moc nedodává. Navíc zijeme v prostředí nevhodných monokultur. K tomu připočteme neuvěřitelné plýtvání plodinami v zemědělské výrobě a ničení půdy i podzemních vod a máme před očima přímo smrtelný mix. Úhyny včel vysoko nad 50 % dnes už nejsou výjimkou. Už nejsou výjimkou dokonce ani 100 % úhyny. A vše se spíš zhoršuje. Můžeme jen koukat a časem tiše, ale bolestivě zaniknout. Nebo se vzpamatovat, dokud je (možná) ještě čas. Protože bez včel nakonec umřeme hladu všichni.

Prý se včelaři těší na jaro, na první žihadla.

To je fakt. Je to nesmírně povzbuzující záležitost. A tím nemyslím, že pak běháš kolem včelína a nadáváš jak špaček. Řekl bych, že včelí jed v kombinaci se včelím vzduchem a biopolem včel, může za někdy až neuvěřitelnou vitalitu a dlouhověkost včelařů. Místo abys přišel od úlu po někdy docela těžké práci utahaný, přijdeš naopak svěží a den pro tebe teprve začíná.

Už to včelařům brzo vypukne, že?

Tak. Po této trochu divné zimě nám začne perná práce. Musíme nahradit loňské obrovské ztráty. Tak nám a hlavně včelám držte palce. Jdu se na ně hned podívat.

Foto archiv

